



STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

zo 16. júla 2012

k bankovému odvodu a príspevkom do systému ochrany vkladov

(CON/2012/53)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ECB) prijala 12. júna 2012 žiadosť Ministerstva financií Slovenskej republiky o stanovisko k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 384/2011 Z.z. o osobitnom odvode vybraných finančných inštitúcií a o doplnení niektorých zákonov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 118/1996 Z.z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“).

Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článkoch 127 ods. 4 a 282 ods. 5 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a na článku 2 ods. 1 šiestej zarážke rozhodnutia Rady 98/415/ES z 29. júna 1998 o poradení sa s Európskou centrálnou bankou vnútroštátnymi orgánmi ohľadom návrhu právnych predpisov¹, nakoľko návrh zákona obsahuje pravidlá platné pre finančné inštitúcie, pokiaľ podstatne ovplyvňujú stabilitu finančných inštitúcií a trhov. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

1. Účel návrhu zákona

Účelom návrhu zákona je zmeniť a doplniť zákon č. 384/2011, k návrhu ktorého vydala ECB stanovisko CON/2011/66, a zákon č. 118/1996. Navrhované zmeny a doplnenia sa týkajú týchto oblastí:

1.1 Pravidlá týkajúce sa bankového odvodu.

Podľa návrhu zákona nebude zo základu pre výpočet odvodu zavedeného zákonom č. 384/2011 vylúčená hodnota: a) vkladov prijatých bankou alebo pobočkou zahraničnej banky (ďalej len „banka“) na území Slovenskej republiky a chránených v rámci slovenského Fondu ochrany vkladov (ďalej len „fond“) a b) vkladov prijatých bankou na území Slovenskej republiky a chránených v iných členských štátoch Európskeho hospodárskeho priestoru². Návrhom zákona sa navyše bankám ukladá povinnosť platiť mimoriadny jednorazový odvod vo výške 0,1% zo základu pre výpočet bankového odvodu, a to spolu so splátkou riadneho bankového odvodu za posledný štvrtrok roka 2012³. Tento mimoriadny odvod je určený na podporu rozvojových programov vlády Slovenskej republiky a na posilnenie vlastných zdrojov financovania právnických osôb zriadených na podporu zahraničnoobchodných operácií vývozcov

¹ Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kapitola 1/zv. 1, s. 446.

² Článok I bod 1 návrhu zákona.

³ Článok I bod 5 návrhu zákona (navrhovaný nový § 7 ods. 1).

a dovozcov⁴. Návrhom zákona sa tiež zavádza ustanovenie⁵, podľa ktorého banky nemôžu zvýšiť existujúce ani zaviesť nové finančné plnenia⁶ na pokrytie vyšších nákladov spôsobených zvýšeným bankovým odvodom. Ak k dôjde k zvýšeniu finančných plnení, ktoré nesúvisí s platením odvodu, dôvody zvýšenia sa budú musieť sprístupniť.

1.2 Pravidlá týkajúce sa príspevkov do fondu.

Podľa zákona č. 118/1996 samotný fond určuje výšku ročných príspevkov, ktoré prijíma od zúčastnených bánk. Podľa návrhu zákona sa ich výška ustanoví v zákone č. 118/1996 alebo ju určí fond.⁷ V návrhu zákona sa zároveň ustanovuje, že zúčastnené banky nebudú platiť žiadne príspevky do fondu v roku 2013.⁸

2. Financovanie a riadenie fondu na riešenie problémov bánk

- 2.1 V zákone č. 384/2011, ktorým sa zaviedol bankový odvod, sa bližšie vymedzilo, že jeho jediným účelom je financovanie účelovo určeného mechanizmu na riešenie problémov bánk⁹. Vo svojom predchádzajúcom stanovisku ECB odporúčala: a) jasne oddeliť mimorozpočtový účet vytvorený na držbu výnosov z odvodu od všeobecných rozpočtových zdrojov a b) prijať podrobné pravidlá o použití fondu na riešenie problémov na financovanie opatrení na riešenie problémov v bankovom sektore¹⁰. ECB opätovne zdôrazňuje tieto odporúčania, keďže neboli zohľadnené v zákone č. 384/2011. ECB zároveň vyzýva slovenské orgány, aby prihliadali na skutočnosť, že ich prístup bude možno potrebné upraviť v súvislosti s prebiehajúcou harmonizáciou rámca Únie pre ozdravenie bánk a riešenie ich problémov¹¹.
- 2.2 ECB ďalej poznamenáva, že podľa zákona č. 384/2011 majú povinnosť platiť bankový odvod aj slovenské pobočky úverových inštitúcií so sídlom v iných členských štátoch. Ako už ECB uviedla, môže to viesť k dvojitému zaťaženiu bankovým odvodom zo strany slovenských orgánov ako aj orgánov príslušného domovského členského štátu¹². ECB opätovne zdôrazňuje svoje odporúčanie, aby slovenské orgány primerane riešili riziko dvojitého zaťaženia a sledovali harmonizované riešenia, ktoré sa v tejto súvislosti pripravujú na úrovni Únie¹³.

⁴ Článok I bod 5 návrhu zákona (navrhovaný nový § 7 ods. 2).

⁵ Článok I bod 5 návrhu zákona (navrhovaný nový § 6 ods. 1).

⁶ Finančné plnenia zahŕňajú okrem iného ceny, poplatky, odplaty a úrokové sadzby. Pozri tiež osobitnú časť dôvodovej správy k článku I bodu 5.

⁷ Článok II bod 2 návrhu zákona.

⁸ Článok II bod 3 návrhu zákona.

⁹ Článok 4 ods. 3 zákona č. 384/2011. Pozri odsek 3.1 stanoviska CON/2011/66. Všetky stanoviská ECB sú dostupné na internetovej stránke ECB www.ecb.europa.eu.

¹⁰ Odseky 3.2.1-2 stanoviska CON/2011/66.

¹¹ Pozri návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa ustanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností, a ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 77/91/EHS a 82/891/ES, smernice 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES a 2011/35/ES a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010, KOM(2012) 280 v konečnom znení (ďalej len „navrhovaná smernica o ozdravení a riešení krízových situácií bánk“).

¹² Odsek 2.1 stanoviska CON/2011/66.

¹³ Pozri najmä článok 94 ods. 1 navrhovanej smernice o ozdravení a riešení krízových situácií bánk.

- 2.3 Mimoriadny jednorazový odvod zavedený návrhom zákona sa netýka zriadenia účelovo určeného mechanizmu na riešenie problémov bánk. ECB odporúča, aby sa výnosy z tohto odvodu jasne oddelili od výnosov z riadneho bankového odvodu, ktorý bol zavedený na účely riešenia problémov bánk, a aby sa mimorozpočtový účet určený na výber riadneho bankového odvodu¹⁴ nepoužíval na iné účely.

3. **Financovanie systému ochrany vkladov**

Ako už ECB poznamenala¹⁵, ochrana vkladov je významným prvkom finančnej bezpečnosti a preto prispieva k zabezpečeniu finančnej stability. Podľa medzinárodných noriem je spoľahlivá úprava financovania rozhodujúca pre efektívnosť systémov ochrany vkladov a udržanie dôvery verejnosti v bankový systém¹⁶. V tejto súvislosti má ECB nasledujúce poznámky.

Po prvé, príspevky do systému ochrany vkladov v súčasnosti zbiera a spravuje fond, ktorý je samostatnou právnickou osobou, a ktorý má právomoc určiť výšku ročných príspevkov uhrádzaných zúčastnenými bankami¹⁷. V návrhu zákona sa predvída, že výšku ročných príspevkov bude v budúcnosti určovať fond alebo zákon č. 118/1996, t.j. zákonodarca. Navrhované znenie nie je jednoznačné, keďže nie je jasné, ktorá metóda bude mať prednosť.

Po druhé, hoci sa v smernici 94/19/ES Európskeho parlamentu a Rady z 30. mája 1994 o systémoch ochrany vkladov¹⁸ nevymedzuje určitá úroveň financovania systémov ochrany vkladov, odkazuje sa v nej na potrebu zabezpečiť, aby bol finančný objem takýchto systémov úmerný záväzkom zúčastnených úverových inštitúcií¹⁹. Návrh prepracovaného znenia smernice 94/19/ES²⁰ zároveň zavádza pravidlo, podľa ktorého sa od úverových inštitúcií budú vyžadovať ročné príspevky do systémov ochrany vkladov s cieľom dosiahnuť vopred vymedzenú úroveň financovania²¹. Pozastavenie prispievania do fondu zo strany zúčastnených bánk je v rozpore s vyššie uvedenými zásadami, pretože sa v návrhu zákona zavádza bez zabezpečenia toho, aby fond dosiahol primeranú úroveň financovania. ECB preto odporúča nepozastaviť prispievanie do fondu.

¹⁴ Článok 4 ods.1 zákona č. 384/2011.

¹⁵ Odsek 8 stanoviska CON/2005/50 a odsek 2.5 stanoviska CON/2007/26.

¹⁶ Pozri „Guidance for developing effective deposit insurance system“ (Príručka pre vytvorenie efektívnych systémov ochrany vkladov), bod V.4 zo septembra 2001, Fórum pre finančnú stabilitu.

¹⁷ Článok 6 ods. 2 zákona č. 118/1996.

¹⁸ Ú. v. ES L 135, 31.5.1994, s. 5.

¹⁹ Bod odôvodnenia 23 smernice 94/19/ES.

²⁰ Pozri návrh smernice .../.../EÚ Európskeho parlamentu a Rady o systémoch ochrany vkladov (prepracované znenie). KOM(2010) 368 v konečnom znení – 2010/0207 (COD) (ďalej len „navrhovaná smernica o systémoch ochrany vkladov“).

²¹ Článok 9 ods. 1 navrhovanej smernice o systémoch ochrany vkladov.

ECB-PUBLIC

Toto stanovisko sa uverejní na internetovej stránke ECB.

Vo Frankfurte nad Mohanom 16. júla 2012

[podpis]

Prezident ECB
Mario DRAGHI